

A8-0052/2016

10.3.2016

MIETINTÖ

yhteisistä säännöistä YKP:n ulkoisen ulottuvuuden soveltamiseksi,
kalastussopimukset mukaan lukien
(2015/2091(INI))

Kalatalousvaliokunta

Esittelijä: Linnéa Engström

SISÄLTÖ

	Sivu
EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS.....	3
PERUSTELUT.....	15
KEHITYSVALIOKUNNAN LAUSUNTO	19
LOPULLISEN ÄÄNESTYKSEN TULOS ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA.....	22

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

yhteisistä säännöistä YKP:n ulkoisen ulottuvuuden soveltamiseksi, kalastussopimukset mukaan lukien (2015/2091(INI))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon yhteisestä kalastuspolitiikasta, neuvoston asetusten (EY) N:o 1954/2003 ja (EY) N:o 1224/2009 muuttamisesta sekä neuvoston asetusten (EY) N:o 2371/2002 ja (EY) N:o 639/2004 ja neuvoston päätöksen 2004/585/EY kumoamisesta 11. joulukuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1380/20131,
- ottaa huomioon Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta ja neuvoston asetusten (EY) N:o 2328/2003, (EY) N:o 861/2006, (EY) N:o 1198/2006 ja (EY) N:o 791/2007 sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1255/2011 kumoamisesta 15. toukokuuta 2014 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 508/20142,
- ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT),
- ottaa huomioon 10. joulukuuta 1982 tehdyn Yhdistyneiden kansakuntien merioikeusyleissopimuksen,
- ottaa huomioon vuonna 1995 tehdyn sopimuksen hajallaan olevien kalakantojen ja laajasti vaeltavien kalakantojen säilyttämisestä ja hoitoa koskevien 10 päivänä joulukuuta 1982 tehdyn Yhdistyneiden kansakuntien merioikeusyleissopimuksen määräysten täytäntöönpanosta,
- ottaa huomioon elintarvike- ja maatalousjärjestön (FAO) vastuuntuntoista kalastusta koskevat menettelyohjeet, jotka hyväksyttiin kokouksessa lokakuussa 1995, sekä niihin liittyvät välineet ja ohjeet,
- ottaa huomioon Yhdistyneiden kansakuntien keskusteluissa esiin nousseen merten haavoittuvan ekosysteemin käsitteen, joka sai lisää painoa vuonna 2006 hyväksytyyn YK:n yleiskokouksen päätöslauselman 61/105 jälkeen, ja toteaa, että meren haavoittuvat ekosysteemit voivat olla alueita, jotka ovat haavoittuvia kalastustoiminnan vaikutusten suhteen,
- ottaa huomioon vuonna 2009 Azoreilla määritetyt tieteelliset kriteerit ja ohjeet ekologisesti tai biologisesti merkittävien merialueiden tunnistamiseksi ja biologista monimuotoisuutta koskevassa sopimuksessa tarkoitettujen suojeltujen merialueiden avomeren ja syvänmeren elinympäristöjen edustavien verkostojen nimeämiseksi,

¹ EUVL L 354, 28.12.2013, s. 22.

² EUVL L 149, 20.5.2014, s. 1.

- ottaa huomioon 22. marraskuuta 2012 antamansa päätöslauselman yhteisen kalastuspolitiikan ulkoisesta ulottuvuudesta¹,
 - ottaa huomioon aavanmeren neuvoa-antavan toimikunnan 16.–17. syyskuuta 2015 pitämän kokouksen johtopäätökset,
 - ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen 20. lokakuuta 2015 esittämän erityiskertomuksen N:o 11/2015 ”Hallinnoiko komissio moitteettomasti kalastuskumppanuussopimuksia?”,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 52 artiklan,
 - ottaa huomioon kalatalousvaliokunnan mietinnön ja kehitysvaliokunnan lausunnon (A8-0052/2016),
- A. toteaa, että elintarvike- ja maatalousjärjestön (FAO) maailman kalastuksen ja vesiviljelyn tilaa käsitelleen vuoden 2014 raportin mukaan liikakalastettujen kantojen lukumäärä kasvoi jatkuvasti vuoteen 2008 asti, mutta väheni jonkin verran vuonna 2011;
- B. toteaa, että EU on yksi maailman tärkeimmistä kalastusalan toimijoista, joka on ollut historiallisesti läsnä ja harjoittanut merkittävää toimintaa maailman kaikilla valtamerillä ja yhdistänyt tässä laivaston toimintaa, EU:n kansalaisten yksityisiä sijoituksia, kahdenvälisen kalastussopimusten verkkoaan ja syrjäisimpiä sekä osallistumistaan kaikkiin tärkeimpiin alueellisiin kalastuksenhoitojärjestöihin; toteaa, että EU edistää hyviä käytäntöjä ja ihmisoikeuksien kunnioittamista;
- C. toteaa, että maailman kalakantojen kestävään hoitoon kuuluu vääjäämättä monenkeskisyys sekä kansainvälinen yhteistyö, kahdenvälinen yhteistyö mukaan lukien; >>toteaa, että EU:lla on keskeinen rooli merten ja valtamerien globaalissa hallinnossa ja yhteisen kalastuspolitiikan on perustuttava kunnianhimoiseen näkemykseen, joka vastaa asiasta annetussa perusasetuksessa säädettyä sisäistä ulottuvuutta; <<
- D. panee merkille, että FAO:n julkaisi äskettäin kestäväen pienimuotoisen kalastuksen turvaamista koskevan vapaaehtoisen ohjeiston, jossa asetettiin tällaista kalastusta koskevia tavoitteita etenkin kehitysmaiden osalta,
- E. toteaa, että EU on tärkeä kalastustuotteiden markkina-alue (EU:n alusten pyytämä kalaa ja tuonti mukaan lukien) ja suurin tällaisten tuotteiden tuoja, joka kuluttaa määrällisesti 11 prosenttia maailman kalastustuotteista ja tuo rahallisesti mitattuna 24 prosenttia kalastustuotteista, vaikka EU:n osuus koko maailmassa pyydetyistä saaliista onkin vain 8 prosenttia; toteaa, että EU:lla on laaja jalostusteollisuus, jonka merkittävää sosiaalista ulottuvuutta on suojeltava;
- F. toteaa, että uuden yhteisen kalastuspolitiikan ulkoinen ulottuvuus käsittää kansainväliset sopimukset ja kalastuksen kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolisilla alueilla; toteaa, että biologista monimuotoisuutta koskevassa sopimuksessa sekä FAO:ssa pyritään

¹ EUVLC 419, 16.12.2015, s. 175.

tunnistamaan ekologisesti tai biologisesti merkittävien merialueiden ja haavoittuvien merten ekosysteemien tunnistamiseen; toteaa, että suojellut merialueet ovat keskeisiä välineitä ekosysteemeihin perustuvassa kalastuksenhoidossa, kuten alueelliset kalastuksenhoitojärjestöt ovat todenneet;

- G. ottaa huomioon, että alueellisten kalastuksenhoitojärjestöjen kiintiöt ovat perustuneet pääosin aikaisempiin saalismääriin, mikä on johtanut siihen, että kehitysmailla on myönnetty etuuskohteluun perustuva pääsyoikeus maailman kalakantoihin; toteaa, että joidenkin alueellisten kalastuksenhoitojärjestöjen määrittämien jakoperusteiden avulla on nyt otettava huomioon sellaisten kehittyvien rannikkovaltioiden harjoittama kalastus, jotka ovat olleet riippuvaisia niiden lähellä sijaitsevista kalavaroista jo sukupolvien ajan, ja EU:n on edelleen kunnioitettava tätä seikkaa;
- H. toteaa, että on keskeistä erottaa pohjoiset Norjan, Islannin ja Färsaarten kanssa tehdyt sopimukset muiden maiden kanssa tehdyistä kestävästä kalastuskumppanuutta koskevista sopimuksista;
- I. toteaa, että EU:n on pyrittävä varmistamaan SEUT-sopimuksen 201 artiklan 1 kohdan mukainen kehitysyhteistyöpolitiikan johdonmukaisuus, jonka mukaan ”unioni ottaa huomioon kehitysyhteistyöpolitiikan tavoitteet toteuttaessaan muita sellaisia politiikkoja, jotka voivat vaikuttaa kehitysmaihin”;
- J. toteaa, että joissakin tapauksissa ei ole riittävästi tietoja kalavarojen tilasta ja paikallisten sekä kolmansien maiden alusten sellaisista kalakannoista saamista kokonaissaaliista, joita EU kalastaa kolmansien maiden alueella tai jotka on tarkoitettu EU:n markkinoille; toteaa, että tämän vuoksi on vaikea arvioida ylijäämäkantojen tasoa monien sekasopimusten yhteydessä, kuten Yhdistyneiden kansakuntien merioikeusyleissopimuksen edellyttää; toteaa, että tällaisten tietojen laatua ja avoimuutta olisi parannettava;
- K. katsoo, että EU:n olisi toteutettava kaikkia mahdollisia toimia sen varmistamiseksi, että kolmansien maiden kanssa tehdyt kestävästä kalastusta koskevat sopimukset tuovat etua sekä EU:lle että asianomaisille kolmansille maille niiden paikallisväestö ja kalastusala mukaan lukien;
- L. ottaa huomioon, että merirosvous vaikuttaa kielteisesti myös koko alueisiin, joilla harjoitetaan kahdenvälisillä ja monenvälisillä kalastussopimuksilla säänneltyä kalastusta;
1. panee tyytyväisenä merkille YKP:n perusasetukseen ensimmäistä kertaa sisällytetyn osaston ulkoisesta ulottuvuudesta sekä kahdenvälisten sopimusten vähimmäisehdot, veloitteen edistää alueellisten kalastuksenhoitojärjestöjen välistä yhteistyötä sekä niiden toteuttamien toimien yhtenäisyyttä, selvän viittauksen yhteisiin vaatimuksiin EU:n vesillä ja sen ulkopuolisilla vesillä ja toteamuksen, että toimenpiteiden on perustuttava parhaisiin käytettävissä oleviin tieteellisiin lausuntoihin;
 2. pitää tärkeänä, että varmistetaan kalastus-, ympäristö- ja kauppapolitiikan sekä kehitysyhteistyön välinen johdonmukaisuus;

3. pitää tärkeänä nykyisen oikeudellisen kehyksen ylläpitämistä ja sen johdonmukaisuuden ja yhdenmukaisuuden lisäämistä;
4. kehottaa lisäämään yhteistyötä kalastusten käsittelevien komission elinten ja esimerkiksi meri- ja kalastusasioiden pääosaston, kehitysyhteistyön pääosaston ja kaupan pääosaston välillä;
5. vaatii, että EU ja sen kumppanit, joiden kanssa sillä on kahdenvälisiä tai muita sopimuksia, edistävät ympäristön, yhteiskunnan ja talouden kannalta kestävää kalastusta, joka perustuu avoimuuteen ja hallituksista riippumattomien sidosryhmien osallistumiseen ja erityisesti sellaisten ammattilaisten osallistumiseen, joiden elanto on riippuvainen kalastuksesta; pitää tätä keskeisen tärkeänä, jotta voidaan turvata rannikkoyhteisöjen tulevaisuus, merellinen ympäristö, paikallisen teollisuuden kehittyminen, kalastuksen, jalostuksen ja kaupan luomat työpaikat sekä kalastuksen panos elintarviketurvaan;
6. korostaa, että on tärkeää edistää ekosysteemien suojelua ja pitää kalakannat kestävästi enimmäistuoton mahdollistavina tasoina, koska runsaammat kalakannat ovat tärkeä edellytys sille, että kolmansien maiden rannikkokalastusyhteisöt voivat kehittyä FAO:n kestävästi pienimuotoisen kalastuksen turvaamista koskevan vapaaehtoisen ohjeiston mukaisesti;
7. korostaa, että on tarpeen tukea niiden paikallisyhteisöjen kehitystä, joissa toimeentulo on lähinnä kalastuksen ja kalatalousalaan liittyvän toiminnan varassa; korostaa, että tarvitaan tukitoimia, joilla edistetään tekniikan ja taitotiedon siirtoa, valmiuksien hallintaa, useiden eri sidosryhmien kumppanuuksia ja muita investointeja kalastusalan hyväksi;
8. muistuttaa, että ympäristönormit, joita on sovellettava myös EU:n ulkoiseen kalastukseen, sisältävät ekosysteemeihin perustuvan menettelyn soveltamisen kalastuksenhoitoon yhdessä ennalta varautumisen periaatteen kanssa; toteaa, että näin voidaan palauttaa liikakalastettuja kantoja ja pitää niitä sellaisten tasojen yläpuolella, jotka voivat tuottaa enimmäistuoton, mahdollisuuksien mukaan vuoteen 2015 mennessä ja joka tapauksessa viimeistään vuoteen 2020 mennessä kaikkien kalakantojen osalta;
9. korostaa, että kaikkien YKP:n ulkoisen ulottuvuuden näkökulmien on perustuttava oikeudenmukaisiin ja vastavuoroisesti hyödyttäviin suhteisiin EU:n ja sen kumppanien välillä globaalisti riippumatta siitä, ovatko ne kahdenvälisiä (kestävää kalastusta koskevia kumppanuussopimuksia) vai monenvälisiä (alueelliset kalastuksenhoitojärjestöt), jotta voidaan edistää paikallisen kalastusalan kestävästi kehitystä; korostaa, että tällaisen tasapainon on heijastuttava myös EU:n kolmansien maiden kanssa tekemissä kauppasopimuksissa, joiden on vastattava kehitysyhteistyöpolitiikan johdonmukaisuuden vaatimusta;
10. kehottaa komissiota ottamaan yhteisen kalastuspolitiikan ulkoisen ulottuvuuden yhteydessä huomioon myös kaikkein syrjäisimmät alueet, mikä koskee myös kolmansien maiden kanssa tehtyjä kahdenvälisiä sopimuksia, jotta voidaan varmistaa kaikkein syrjäisimpien alueiden kalastusalan saama hyöty;

11. tunnustaa aavan meren neuvoo-antavan toimikunnan yhdessä kolmansien maiden sidosryhmien kanssa tekemän työn, kun se on kehittänyt kantaansa tarkistetun YKP:n ulkoisesta ulottuvuudesta ja sen täytäntöönpanosta;
12. vaatii, että ulkoisissa kalastukseen liittyvissä toimissaan (pyynti, jalostus ja kaupan pitäminen) EU:n on edistettävä korkeimpia ympäristöllisiä ja sosiaalisia vaatimuksia sekä pantava täytäntöön tiukkoja ja tehokkaita valvonta- ja tarkastustoimenpiteitä ja samalla varmistettava kaikkien toimiensa avoimuus ja reilu kilpailu EU:n markkinoilla;
13. panee merkille yhteisen kalastuspolitiikan ulkoisen ulottuvuuden merkityksen työpaikkojen luomisessa (sekä EU:ssa että muualla) ja kalan toimittamisessa EU:n markkinoille (ja joissakin tapauksissa paikallisille markkinoille); katsoo sen olevan väline, jonka avulla EU voi antaa teknistä, rahallista ja tieteellistä tukea kolmansille maille etenkin niin, että parannetaan tieteellistä tutkimusta sekä valvontaa ja seurantaa ja kehitetään satamainfrastruktuuria;
14. pitää myönteisinä huomattavia parannuksia tavassa, jolla EU on hoitanut yhteisen kalastuspolitiikan ulkoista ulottuvuutta viime vuosina sekä kestäväää kalastusta koskevien kumppanuussopimusten että niiden täytäntöönpanon yhteydessä; toteaa, että tämän tuloksena EU:n alukset kuuluvat yleisesti kaikkein kehittyneimpiin avomerikalastusaluksiin, sillä ne täyttävät korkeat sosiaaliset ja ympäristöön liittyvät normit; katsoo, että EU:n olisi tuettava tällaisia ympäristö- ja sosiaaliorneja kansainvälisesti alueellisten kalastushoitojärjestöjen sekä kestäväää kalastusta koskevien kumppanuussopimusten verkkonsa avulla;
15. panee merkille, että kun EU:n alukset lopettavat toimintansa jollakin kalastusalueella, niiden kalastusoikeudet voidaan jakaa uudelleen sellaisten alusten kesken, joilla on paljon EU:n tukemia ja puolustamia normeja heikommat säilytystä, hoitoa ja kestävyyttä koskevat normit;
16. pitää alakohtaisen tuen antamista kestäväää kalastusta koskevien kumppanuussopimusten kumppanuusvaltioiden kalastusalalle keskeisen tärkeänä pyrittäessä käsittelemään näiden valtioiden entistä suurempia tarpeita, jotka liittyvät kalastushoitoon, tieteelliseen tutkimuskapasiteettiin, infrastruktuurin rakentamiseen ja ylläpitoon, kalastustarkastajien ja alusten miehistön koulutukseen sekä kalojen saannin ja saatavuuden parantamiseen, jotta voidaan parantaa kestäväää kalastusta koskevien kumppanuussopimusten kumppanuusvaltioiden väestön elintarviketurvaa antamalla tukea kalastusalalla työskenteleville naisille heidän työssään;
17. vaatii siksi yhdistämään entistä paremmin kalastussopimusten alaisuudessa annetun alakohtaisen tuen ja toisaalta välineet, jotka ovat käytettävissä kehitysyhteistyön yhteydessä, ja etenkin Euroopan kehitysrahaston; vaatii täyttä avoimuutta kalastushankkeiden rahoituksessa ja alakohtaisen tuen käytössä EU:n varojen asianmukaisen käytön varmistamiseksi;
18. toteaa, että on saatava parempia tieteellisiä tietoja kalavarojen tilasta ja saaliista ja pyyntiponnistuksista EU:n ulkopuolisilla vesillä harjoitettavan kalastuksen yhteydessä, mikä koskee erityisesti eräiden kehittyvien rannikkovaltioiden vesiä; toteaa, että tähän on käytettävä Euroopan meri- ja kalatalousrahaston sekä EKR:n tarjoamia varoja;

19. toteaa, että unionin tuomioistuimen kalastuskumppanuussopimuksista äskettäin antaman kertomuksen mukaan yksi kalastuskumppanuussopimusten tärkeimmistä tavoitteista on se, että kalastus koskee vain ylijäämäkantoja, mutta tämä on osoittautunut vaikeaksi toteuttaa käytännössä, koska puuttuu luotettavia tietoja kalakannoista ja pyynnistä, jota harjoittavat maiden omat kalastuslaivastot tai muut ulkomaiset laivastot, joille kumppanuusvaltiot ovat myös myöntäneet pääsyn; pitää tässä yhteydessä erityisen tärkeinä luotettavia tieteellisiä tietoja sekä riippumatonta jälkikäteisarviota kalastuskumppanuussopimusten tehokkuudesta;
20. katsoo, että EU:n olisi pyrittävä kestävää kalastusta koskevien kumppanuussopimusten ja alueellisissa kalastuksenhoitojärjestöissä tekemänsä työn avulla edistettävä ehtoja, jotka koskevat kaikkien ulkomaisten laivastojen pääsyä Afrikan vesille tonnikalan ja pienten pelagisten lajien ja pohjakalojen pyyntiä varten, jotta voidaan luoda suotuisa toimintaympäristön kestäväällä ja vastuullisella tavalla toimiville kalastajille;
21. kehottaa laajentamaan riippumattomia tarkkailuohjelmia, jotka edistävät kalastuksen valvontaa ja tieteellisten tietojen keräämistä;
22. on vakuuttunut, että ainoastaan kalastuksen alueellisen hoidon kautta, mukaan lukien tarkkailuohjelmat ja tarkastukset (satamissa ja merellä) sekä alueellisten tason valvontajärjestelmät, voidaan kehittää laajasti vaeltavien ja hajallaan olevien kalakantojen sekä yhteisten kalakantojen kestävää ja oikeudenmukaista hyödyntämistä merioikeusyleissopimuksen ja kalakantoja koskevan YK:n sopimuksen edellyttämällä tavalla;
23. panee merkille, että laajasti vaeltavien lajien ja monien muiden kantojen alueellisen hoidon lainsäädäntökehys on laadittu tonnikalanhoitojärjestöjen ja muiden alueellisten kalastuksenhoitojärjestöjen kautta, vaikka jotkin kalastukset jäävät alueellisten kalastushoitojärjestöjen verkoston ulkopuolelle, ja vaatii komissiota varmistamaan, että kaikkia merkityksellisiä kalastuksia hoitaa mahdollisimman pian alueellinen kalastuksenhoitojärjestö;
24. kehottaa komissiota myöntämään enemmän rahoitusta alueellisille kalastusjärjestöille, koska niillä on keskeinen rooli LIS-kalastuksen torjunnassa;
25. on huolissaan siitä, että tietyillä toisilla kalastuksilla, varsinkin yhteisillä kannoilla, joita ei löydy aavalta mereltä, ei ole vielä tehokasta alueellista yhteistyö- ja hoitofoorumia; pitää tätä vakavana ongelmana etenkin pienten pelagisten lajien kannoille Länsi-Afrikassa, kun otetaan huomioon niiden strateginen merkitys elintarviketurvan kannalta, kuten pantiin merkille tuoreessa Kansainvälisen merioikeustuomioistuimen neuvoa-antavassa lausunnossa¹;
26. kehottaa EU:ta käyttämään vaikutusvaltaansa sen varmistamiseksi, että kaikkea kalastusta, jolla on alueellinen ulottuvuus, hoidetaan alueellisen kalastuksenhoitojärjestön kautta; kehottaa EU:ta erityisesti ajamaan Itäisen Keski-Atlantin kalastuskomiteaa (CECAF) alueellisen kalastuksenhoitojärjestön täysjäseneksi,

¹ Kansainvälisen merioikeustuomioistuimen neuvoa-antava lausunto vastauksena osa-alueellisen kalastuskomission (SRFC) pyyntöön
https://www.itlos.org/fileadmin/itlos/documents/cases/case_no.21/advisory_opinion/C21_AdvOp_02.04.pdf.

jolla on oikeus osallistua päätöksentekoon, FAO:n alueellisten kalastuksen neuvonantavan elimen asemesta;

27. on vakuuttunut siitä, että koska EU:n laivastolla on pääsy muille kalastusalueille (esimerkiksi pohjakalojen osalta), EU:n on edistettävä kaikkiin sovellettavia toimia, joiden avulla voidaan varmistaa yhdenmukaisuus teollisten ja toisaalta pienimuotoista kalastusta harjoittavien laivastojen välinen yhdenmukaisuus; toteaa, että tämä voi edellyttää vyöhykejärjestelmää joka mahdollistaa paikallisen pienimuotoisen kalastuksen suojelun
28. kehottaa lisäämään syvänmeren lajeja ja elinympäristöjä koskevaa tutkimusta ja suojelua ottaen huomioon erityisesti lajit, jotka ovat erityisen herkkiä tai keskeisiä ekosysteemin pitkän aikavälin kestävyuden kannalta;
29. kannustaa komissiota edistämään tasapainoista kalastusoikeuksien jakoa alueellisissa kalastuksenhoitojärjestöissä ja ottamaan huomioon ympäristövaikutukset ja sosiaaliset vaikutukset, elintarviketurvaan liittyvät tarpeet sekä kehitysmaiden pyrkimyksen kehittää omaa kalastustaan; toteaa, että uuden jaon täytyy koskea kaikkia laivastoja ja avomerena että kansallisia laivastoja ja sen on perustuttava asianomaisten alueellisen kalastuksenhoitojärjestön kehittämisiin asianmukaisiin jakoperusteisiin;
30. pitää tervetulleena perusasetuksen vaatimusta, että kaikkiin niissä maissa toimiviin ulkomaisiin laivastoihin, joiden kanssa EU:lla on kalastuskumppanuussopimus, on sovellettava samanlaisia pääsyä koskevia ehtoja, joilla edistetään kestävä kalastusta; pitää tätä tärkeänä toimenpiteenä sen varmistamisessa, että muut avomerellä kalastavat laivastot noudattavat samoja vaatimuksia kuin EU eivät vesitä niitä; kannustaa komissiota pyrkimään tarmokkaasti tämän vaatimuksen täyttymiseen;
31. kehottaa EU:ta käyttämään kestävä kalastusta koskevia kumppanuussopimuksia ja alueellisissa kalastuksenhoitojärjestöissä käytäviä neuvotteluja sen varmistamiseen, että kumppanuusvaltiomme rajoittavat kaikkien avomerilaivastojen kalastusoikeudet ylijäämäkantoihin merioikeusyleissopimuksen ja yhteisen kalastuspolitiikan edellyttämällä tavalla, kuten EU:kin tekee, ja kehottaa myöntämään etuuskohteluun perustuvan pääsyoikeuden laivastoille, jotka käyttävät ympäristön kannalta ja sosiaalisesti kaikkein kestävimpiä menetelmiä asianomaisten alueiden ja kalakantojen suhteen;
32. on huolissaan kalastuksen mahdollisesta keskeytymisestä kahden pöytäkirjan välisenä aikana, kun uutta pöytäkirjaa koskevat neuvottelut venyvät; kehottaa komissiota varmistamaan toimijoiden oikeudellisen ja taloudellisen varmuuden takaamalla kalastustoiminnan jatkumisen kahden pöytäkirjan välisenä aikana;
33. pitää tärkeänä, että kehittyvien maiden kanssa perustetaan entistä laajempi kehys, joka käsittää paitsi kalastuksen, myös sitä edeltävät ja sen jälkeiset toimitusketjun osat;
34. kehottaa EU:ta välttämään neuvotteluja kestävä kalastusta koskevista kumppanuussopimuksista sellaisten maiden kanssa, joissa korruptio on hyväksyttyä;
35. pitää tärkeänä sellaista kehittyvien maiden kanssa perustettavaa entistä laajempaa kehystä, jossa kalastus yhdistetään muihin kehitykseen liittyviin aiheisiin;

36. pitää tärkeänä kalastuslupien tunnustamista diplomaattisten kanavien kautta;
37. panee merkille kalastuksen ja erityisesti pienimuotoisen kalastuksen merkityksen kehittyvien maiden kannalta, kun se parantaa elintarviketurvaa ja edistää paikallista taloutta ja naisten sekä miesten työllisyyttä; toteaa, ettei tämä vähennä sellaisten teollisen kalastuksen merkitystä, jota harjoitetaan vastuullisesti ja avoimesti ja jonka avulla taataan rannikkoalueiden sosioekonominen kehitys ja kalatuotteiden tarjonta;
38. korostaa, että EU:n on noudatettava velvoitettaan edistää sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävää kalastusta kehitysmaissa kaikkien niiden politiikkojensa (tuki, kauppa, kalastus) avulla, jotka vaikuttavat kehitysmaiden kalastusalaan;
39. pitää tärkeänä, että naiset saadaan mukaan koko arvoketjuun rahoituksesta aina jalostukseen ja kalastustuotteiden kaupan pitämiseen; katsoo, että tuki naisten osallistumiselle näihin toimiin vahvistaisi naisten taloudellista ja sosiaalista voimaannuttamista, mikä olisi tärkeä tekijä sukupuolten välisten kuilujen poistamisessa; vaatii kiinnittämään entistä enemmän huomiota tasa-arvoon liittyviin prioriteetteihin EU:n suhteissa kehittyviin maihin;
40. korostaa tarvetta edistää paikallista kehitystä alakohtaisen tuen avulla ja lisäämällä kumppanuusvaltioiden kalastusalan voimaannuttamista erityisesti vahvistamalla kestävää vesiviljelyä, kehittämällä ja säilyttämällä pienimuotoista kalastusta, parantamalla kalakantojen tilaa koskevaa tieteellistä tietoa ja edistämällä paikallisten kumppanien toteuttamia yksityisen sektorin aloitteita; kehottaa EU:ta kannustamaan kestävää kalastusta koskevien kumppanuussopimusten avulla hyvää hallintotapaa ja erityisesti kalastusosalta saatavien julkisten tulojen sekä rahallisen korvauksen hyvää hoitoa;
41. katsoo, että EU:n olisi kannustettava kolmansia maita alkaen maista, joiden kanssa se neuvottelee kestävää kalastusta koskevista kumppanuussopimuksesta, vahvistamaan sääntelykehityksen EU:n yhteisyrityksille ja muille intressiryhmille pyynti-, jalostus- ja kaupanpitämisalalla; katsoo, että tällainen kehitys on paras keino varmistaa, että yhteisyrityksiä perustetaan ja niiden toimintaa harjoitetaan uudistetun YKP:n mukaisesti korkean kestävyuden ja avoimuuden vaatimuksia noudattaen, millä myös lisätään oikeudellista vakautta EU:n etujen kannalta kestävä kalastuksen kehityksen tukemisessa kolmansissa maissa;
42. vaatii, että EU:n on kalastusalan suhteissaan kolmansiin maihin asetettava keskeiselle sijalle avoimuus, tilivelvollisuus ja sidosryhmien osallistuminen;
43. katsoo, että yhteisen kalastuspolitiikan on katettava yhteisyritysten varjolla toteutetut eurooppalaiset investoinnit kolmansien maiden kalastusosalalla; painottaa, että EU:n olisi kestävää kalastusta koskevien kumppanuussopimustensa avulla edistettävä kumppanimaiden kanssa käytävää vuoropuhelua, jonka tarkoituksena on luoda sääntelykehys, jolla varmistetaan, että EU-maiden ja kolmansien maiden kumppanien perustamisissa pyynti-, jalostus- ja markkinointialojen yhteisyrityksissä noudatetaan avoimuutta, että nämä yhteisyritykset eivät kilpaile paikallisen pienimuotoisen kalatalousalan kanssa ja että ne edistävät kyseisen maan kehitystavoitteita;

44. panee merkille tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen, jossa korostetaan, että tietyissä viimeaikaisissa pöytäkirjoissa hyväksytyjen tonnikiihtöiden alikäyttö johtaa suuriin kustannuksiin; kehottaa siksi komissiota mahdollisuuksien mukaan välttämään tarpeettomia EU:n talousarviolle aiheutuvia kustannuksia tällä alalla;
45. katsoo, että parlamentilla olisi oltava nykyistä hyväksymismenettelyä aktiivisempi rooli, ja vaatii, että parlamentti saa välittömästi kaikki tiedot menettelyn kaikissa vaiheissa kalastuskumppanuussopimuksia uusittaessa, jotta voidaan parantaa pöytäkirjojen avoimuutta ja niihin liittyvää demokraattista vastuuvollisuutta;
46. panee merkille yhteisen kalastuspolitiikan ulkoisen ulottuvuuden työpaikkojen luomisessa sekä EU:ssa että kumppanuusvaltioissamme myös niin, että palkataan paikallista miehistöä kestävää kalastusta koskevien kumppanuussopimusten yhteydessä; kehottaa EU:n aluksia mahdollisuuksien mukaan purkamaan saaliinsa kumppanuusvaltioissa ensi vaiheen käsittelyä varten; vaatii sisällyttämään kalastusta koskeviin unionin säädöksiin sekä kestävää kalastusta koskeviin kumppanuussopimuksiin säännöksiä, joilla suojellaan työntekijöitä ja asianmukaisia työoloja (erityisesti ottaen huomioon Kansainvälisen työjärjestyksen yleissopimus), jotta EU:n kansalaisille ja muiden maiden kansalaisille voidaan taata samat työolot, palkka, työntekijöiden oikeuksien suoja sekä koulutus;
47. pitää lämpimästi tervetulleina avoimuusmääräyksiä Mauritanian kanssa tehdyssä tuoreimmassa pöytäkirjassa, jossa Mauritania sitoutuu julkaisemaan kaikki valtioiden tai yksityisten tahojen kanssa tekemät sopimuksensa, joissa taataan ulkomaalaisten alusten pääsy Mauritanian talousvyöhykkeelle; kehottaa sisällyttämään vastaavia avoimuutta koskevia määräyksiä kaikkiin kestävää kalastusta koskeviin kumppanuussopimuksiin;
48. pitää hyvin myönteisenä myös sitä, että Mauritanian kanssa tehty pöytäkirja antaa EU:n laivastolle ensisijaisen pääsyn maan ylijäämäkalakantoihin, ja kehottaa komissiota seuraamaan tätä esimerkkiä, kun pöytäkirjoista neuvotellaan kolmansien maiden kanssa, ottaen huomioon EU:n laivastolta edellytettävät tiukat kestävyyttä koskevat vaatimukset;
49. kannustaa ponnekkaasti komissiota varmistamaan, että samoja avoimuutta koskevia määräyksiä sisällytetään muihin tuleviin pöytäkirjoihin, mikä johtaa kokonaispyyntiponnistusta ja pääsyedellytyksiä koskevan avoimuuden huomattavaan lisääntymiseen; pyytää yksityiskohtaisia tietoja kaikkien Mauritanian vesillä luvallisesti toimivien laivastojen kokonaissaaliista ja toimista ja pääsyehtojen antamista julkisesti saataville;
50. kehottaa komissiota kannustamaan kansainvälisissä elimissä, joissa se toimii, muita kolmansia maita julkaisemaan myös muiden valtioiden tai yksityisten tahojen kanssa tekemiensä sopimusten ehdot ja kalastuslupan saaneiden alusten tunnistetiedot sekä niiden toimet ja saaliit; kehottaa samoin kolmansia maita noudattamaan alueellisten kalastuksenhoitojärjestöjen päätöslausemia, jotka edistävät kalastussopimusten avoimuutta;

51. kannustaa muita kolmansia maita ottamaan huomioon alueellisten kalastuksenhoitojärjestöjen suositukset, päätöslauselmat ja päätökset, jotka edistävät asianomaisen talousvyöhykkeen kanssa tehtyjen kalastussopimusten avoimuutta;
52. katsoo, että komission olisi mahdollisimman pian parannettava avoimuutta perustamalla kaikki kolmannen maan kalavesille pääsyn takaavat EU:n alusten omistajien, paikallisten tai alueellisten elinten tai viranomaisten ja kolmansien maiden väliset tai niiden puolesta tehdyt yksityiset sopimukset käsittävä tietokanta, johon sisältyvät muun muassa pääsyedellytykset, sallittu laivastokapasiteetti, alusten tunnistetiedot ja sopimuksen seurauksena harjoitettu kalastustoiminta, ja katsoo, että tämän tietokannan olisi oltava julkinen, lukuun ottamatta osia, jotka sisältävät arkaluonteisia kaupallisia tietoja;
53. panee merkille, että alusten omistajat allekirjoittavat kolmansien maiden viranomaisten kanssa yksityisiä sopimuksia yhteisen kalastuspolitiikan ulkopuolella; on huolissaan siitä, että komissiolle ei järjestelmällisesti ilmoiteta tällaisista sopimuksista; on huolissaan myös siitä, että tämä voi tietyissä olosuhteissa johtaa epäoikeudenmukaiseen kilpailuun kehitysmaiden paikallisten kalastusyhteisöjen kanssa sekä kahdenvälisten sopimusten nojalla toimivien EU:n alusten omistajien kanssa.
54. katsoo, että kestävä kalastusta koskevien kumppanuussopimuksen alaisuudessa kalastaviin aluksiin, jotka eivät täytä velvoitteitaan eivätkä esimerkiksi toimita jäsenvaltiolle kalastuslupansa edellyttämiä tietoja, olisi sovellettava valvonta-asetuksessa ja LIS-asetuksessa säädettyjä pakotteita, ja niiltä olisi tarvittaessa myös evättävä kalastuslupa;
55. pitää valitettavana, että ”ulkoisen laivaston” kokoa koskevissa aiemmissa arvioissa on käytetty sisällytettävistä alustyypeistä erilaisia määritelmiä, minkä vuoksi nykyiset arviot eivät ole vertailukelpoisia ja on mahdotonta tehdä analyysia laivaston koosta ja kehityksestä ajan mittaan, mikä rajoittaa vakavasti avoimuutta; kehottaa komissiota laatimaan ulkoisen laivaston määritelmän, joka kattaa kaikki EU:n vesien ulkopuolella toimivat alukset, ja kehottaa ottamaan samalla huomioon pohjoisten sopimusten relevantit ominaispiirteet historiallisen vertailun mahdollistamiseksi;
56. toteaa, että Välimeren yleisen kalastuskomission roolista huolimatta samoilla kalastusalueilla toimiviin EU:n aluksiin ja toisaalta kolmansien maiden laivastoihin sovellettavien sääntöjen erot ovat aiheuttaneet merkittäviä ongelmia EU:n kalastajille; katsoo, että EU:n on lisättävä toimiaan Välimeren alueella niin, että tiivistetään yhteistyötä paikallisten elinten, alueellisten organisaatioiden, tieteellisten laitosten, seurantaelinten ja maakohtaisten kalastusalan yhteenliittymien kanssa; katsoo, että EU:lla on osansa Välimerellä toimivien alusten välisten ristiriitojen ratkaisemisessa; kehottaa komissiota harkitsemaan sellaisten kalastajien tukemista ja auttamista, jotka joutuvat usein selkkauksiin kolmansien maiden alusten kanssa, ja kehottaa tiivistämään yhteistyötä Välimeren eteläisten rannikkomaiden kanssa;
57. panee tyytyväisenä merkille, että äskettäin julkaistiin niiden EU:n lipun alla purjehtivien alusten nimet, joilla on lupa kalastaa EU:n vesien ulkopuolella, ja vaatii, että komissio julkaisee järjestelmällisesti tällaiset tiedot ja muun muassa tiedot alusten toimista ja saaliista;

58. toteaa, että avoimuus on edellytyksenä kalastusalan sidosryhmien kuulemiselle ja niiden tietoon perustuvalla osallistumisella, mikä koskee erityisesti ammattilaisia, joiden elinkeino on riippuvainen kalastuksesta; katsoo, että tällaista kuulemistä ja osallistumista olisi tuettava kestävästä kalastuksesta koskevilla kumppanuussopimuksilla, mikä koskee myös neuvotteluja sopimuksista ja pöytäkirjoista, niiden täytäntöönpanoa, alakohtaisen tuen jakamista ja käyttöä, alueellisissa kalastuksenhoitojärjestöissä tehtävää työtä sekä kehitysyhteistyöhankkeiden soveltamista;
59. toteaa, että perusasetukseen sisältyy säännös, joka edellyttää EU:n kalastusrekisteristä poistuvia ja siihen palaavia aluksia toimittamaan tiedot toimistaan ennen paluutaan; katsoo, että tätä vaatimusta olisi vahvistettava niin, että aluksen täydellinen lipunkäyttöhistoria on ilmoitettava komissiolle ja sisällytettävä unionin kalastuslaivastorekisterin tietokantaan ennen aluksen hyväksymistä siihen;
60. antaa tunnustuksen EU:n tekemälle työlle torjuttaessa LIS-kalastusta, joka uhkaa kalakantoja ja aiheuttaa vilpillistä kilpailua sääntöjen mukaisesti kalastaville; panee merkille LIS-asetuksen panoksen kestävästä kalastuksesta edistämiseksi koko maailmassa; katsoo, että koska EU:lla on keskeinen asema maailman johtavina kalamarkkinoina, EU voi saada muut maat tukemaan asiaa mukaan lukien myös maat, joiden kanssa se on tehnyt kestävästä kalastuksesta koskevia kumppanuussopimuksia, sekä kansainväliset toimijat niin, että voidaan varmistaa yhteinen menettelytapa ja tehokas maailmanlaajuinen järjestelmä LIS-kalastuksen torjumiseksi;
61. tukee kaikki kansainvälisillä vesillä purjehtivat alukset käsittävän yhden rekisteröintijärjestelmän kehittämistä;
62. katsoo, että LIS-asetusta on sovellettava tiukasti, objektiivisesti ja avoimesti sekä syrjimättömällä ja yhdenmukaisella tavalla, jotta voidaan luoda yhtäläiset toimintaedellytykset eri laivastoille ja maille; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tekemään niin; katsoo myös, että asetuksen menestyksen varmistaminen edellyttää, että sitä ei alisteta EU:n kauppapolitiikan lyhyen aikavälin tarpeille eikä sitä käytetä kalastukseen liittyvien EU:n etujen hyväksi välineenä, jolla kilpailua lisätään epäreilulla tavalla;
63. kehottaa komissiota tutkimamaan mahdollisuutta sisällyttää LIS-asetukseen työoloja koskevia säännöksiä;
64. korostaa, että kestävästä kalastuksesta koskevien kumppanuussopimusten on myös mahdollistettava merikalastustuotteiden täysi jäljitettävyyttä;
65. katsoo, että EU:n neuvottelemisissa kahden- ja monenvälisissä kauppasopimuksissa olisi edistettävä ekologisesti kestäviä ja sosiaalisesti oikeudenmukaisia edellytyksiä kalastustuotteiden tuottamiseksi asianomaisissa kolmansissa maissa käyttämällä asianmukaisia määrällisiä ja laadullisia rajoituksia pääsyyn EU:n markkinoille niin, ettei haitata kehitystä LIS-kalastuksen torjumisessa tämän asetuksen avulla; katsoo myös, että näitä ehtoja olisi edellytettävä kaikessa kalan tai kalanjalostustuotteiden saattamisessa unionin markkinoille; katsoo, että kaikelta sellaiselta kalalta tai kalanjalostustuotteilta, joiden ei voida taata täyttävän näitä ehtoja tai kuluttajansuojaan liittyviä vaatimuksia, olisi evättävä pääsy unionin markkinoille;

66. katsoo, että kalan pyytämisessä ja jalostuksessa noudatettavien taloudellisten, sosiaalisten ja ympäristöön liittyvien ehtojen olisi oltava selviä kuluttajille;
67. ehdottaa, että kahden- ja monenvälisten kauppasopimusten määräykseen sisällytetään selvä viittaus LIS-asetukseen ja sen sisältämiin normeihin; neuvoo komissiota ehdottamaan kauppasuhteiden keskeyttämistä sellaisten kolmansien maiden kanssa, jotka on mainittu LIS-asetuksen 31 artiklassa;
68. kehottaa komissiota sisällyttämään LIS-asetukseen Traces-tietojärjestelmää (Trade Control and Expert System) vastaavan järjestelmän, jonka avulla voidaan tarkistaa ja ristiintarkistaa saalistodistuksiin ja aluksiin liittyvät tiedot, tai määrittämään vähimmäisprosentin tuotujen jalostettujen tuotteiden tarkastamiseksi;
69. pitää tärkeänä, että maille, joille on annettu keltainen tai punainen kortti, annetaan yksityiskohtaista ohjausta ja niiden toimia seurataan;
70. pitää myönteisenä kalastusalusten sisällyttämistä Atalanta-operaation toimintaan haavoittuvina aluksina ja pyytää, että EU:n laivastoa tuetaan ja suojellaan edelleen;
71. katsoo, että YK:n neuvotteluilla, jotka koskevat uutta kansainvälistä valtamerten hallintajärjestelmää kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolisilla alueilla, on pyrittävä menettelyyn, joka mahdollistaa valtamerten kansainvälisten vesien resurssien tutkimuksen ja oikeudenmukaisen, kestävä ja ennalta varautumisen periaatteeseen perustuvan hyödyntämisen; katsoo, että samalla on tehtävä työtä biologisesti merkittävien merialueiden tunnistamiseksi, jotta voidaan toteuttaa suojattujen merialueiden yhdenmukainen verkko;
72. muistuttaa, että komission tehtävä perussopimusten vartijana on varmistaa, että jäsenvaltiot täyttävät kansalaistensa ja alustensa ulkoiseen toimintaan liittyvät huolellisuusvaatimukset; kehottaa EU:ta ottamaan huomioon kansainvälisen merioikeustuomioistuimen äskettäisen neuvoo-antavan lausunnon, jossa EU katsottiin lippuvaltioksi kahdenvälisen sopimusten yhteydessä;
73. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle.

PERUSTELUT

YKP:n alkutaipaleella 1980-luvulla oli suhteellisen vähän aavalla merellä kaukana omista rannikkovesistään kalastavia valtioita. Näitä toimijoita olivat EU, Neuvostoliitto, Japani, Yhdysvallat (tonnikalan kalastus) ja vähäisemmässä määrin muutama muu valtio. Nyt kolme vuosikymmentä myöhemmin tilanne on muuttunut merkittävästi, ja kaikilla valtamerialueilla ja useimmista lajeista käydään kovaa kilpailua.

Yhä tärkeämpien toimijoiden joukossa ovat Kiina, Korea ja Taiwan, jotka kaikki ovat omaksuneet aggressiivisia toimintatapoja voidakseen kalastaa hupenevia kalavaroja. Niiden laivastot toimivat vaihtelevassa määrin yleensä löyhempien ympäristö- ja turvallisuusvaatimusten ja sosiaalisten vaatimusten mukaisesti ja hyötyvät korkeista tukipalkkioista ja usein kevyemmästä verotuksesta. Monet näistä aavalla merellä kalastavista valtioista eivät noudata velvoitteitaan lippu-, satama- ja markkinavaltioina eivätkä kunnioita edes perusihmisoikeuksia. Tämän vuoksi niillä on taloudellinen kilpailuetu EU:n aluksiin nähden.

On selvää, että paras strategia kestävän kalastuksen edistämistä koskevan EU:n tavoitteen saavuttamiseksi on käyttää EU:n vaikutusvaltaa kansainvälisellä foorumilla kalastuksen hoitoa ja avoimuutta koskevien vaatimusten parantamiseksi, jotta kannustettaisiin käymään kilpailua mahdollisimman tiukoin vaatimuksin löyhien vaatimusten sijaan.

Euroopan unioni on edelleen maailman suurin kalastustuotteiden markkina-alue, jolla on yksi suurimmista omien lippujen alla purjehtivista laivastoista, ja yleensä se sijoittuu maailman kolmen suurimman saaliita pyytävän toimijan joukkoon. Kalastustuotteiden kaupan pitämistä EU:ssa koskevat tiukat toimenpiteet jäljitettävyyden, saaliiden todentamisen ja LIS-kalastuksen torjunnan aloilla. Tämä tukee sellaisten edellytysten luomista, joilla EU:n kalastusalalle annetaan kilpailuetu olemalla parempia kalastuksen ekologisessa ja sosiaalisessa kestävyudessa, kansainvälisten sopimusten tiukassa noudattamisessa ja markkinoiden sääntelyssä.

Aavan meren neuvoa-antava toimikunta piti tämän vuoden syyskuussa kaksipäiväisen kokouksen YKP:n ulkoisen ulottuvuuden täytäntöönpanosta. Kokoukseen kutsuttiin monia eri sidosryhmiä EU:sta ja kolmansista maista, varsinkin Länsi-Afrikasta ja Intian valtameren alueelta. Kokouksen suositukset¹ kuvaavat selvää tarvetta muun muassa

- kalastustoiminnan avoimuuden lisäämiseen
- kalastushoidon alueelliseen lähestymistapaan sekä ulkomaalaisten laivastojen pääsyä kolmansien maiden talousvyöhykkeille koskevien edellytysten yhdenmukaistamiseen edistämiseen
- kestävän kehityksen kehittämiseen yhteisyrityksille osana kalastuskumppanuussopimusten täytäntöönpanoa
- lippuvaltioiden ja rannikkovaltioiden merkittäviin poliittisiin ponnistuksiin LIS-kalastuksen torjunnassa

¹ katso <http://dac.chil.me/download-doc/66268>.

- kalastustuotteiden saatavuuden parantamiseen elintarviketurvaa varten tukemalla naisten tekemää työtä kalatalousalalla.

Kokouksesta seuranneet suositukset ovat vaikuttaneet suuresti tähän mietintöön.

Avoimuus

Yksi etu, joka EU:lla on muihin aavanmeren valtioihin nähden kestävämpää kalastusta kehitettäessä on se, että se julkaisee sopimustensa tekstit sekä kalastuskumppanuussopimustensa arvioinnit. Uudistetun YKP:n uudet säännöt edellyttävät, että EU pyrkii saamaan tietoa sellaisissa kolmansissa maissa olevien muiden toimijoiden kalastustoiminnasta, joiden kanssa EU:lla on sopimus. Tämä johtaa suurempaan avoimuuteen kokonaispyyntiponnistusten ja kalastuksen eri toimijoiden identiteetin suhteen.

Ulkoisen ulottuvuuden yksi lisää avoimuutta vaativa tekijä ovat kuitenkin EU:n alusten omistajien ja kolmansien maiden yksityiset sopimukset. Tällaiset sopimukset voisivat käsittää EU:n eturyhmien omistamia aluksia, jotka purjehtivat muun kuin EU:n lipun alla ja toimivat jonkin kolmannen maan kanssa allekirjoitetun sopimuksen nojalla. Sopimukset voisivat sisältää myös EU:n lipun alla purjehtivia aluksia, jotka toimivat maissa, joiden kanssa EU:lla ei ole kahdenvälistä sopimusta (yksinoikeuslauseke kieltää ne kalastuskumppanuussopimuksen tehneissä maissa). Muutaman vuoden takaisessa tutkimuksessa¹ havaittiin, että yksi liitto ryhmitti tuolloin 118 yritystä yhteen. Ne toimivat 321 kalastusaluksella 24 eri maan lipun alla ja myös useiden sellaisten maiden, joiden kanssa EU:lla oli tuolloin tai oli äskettäin ollut kahdenvälisiä sopimuksia. Saaliiden määrä oli noin 450 000 tonnia vuodessa, ja kalaa toimitettiin etupäässä EU:n markkinoille.

Äskettäin julkaistiin hakutietokanta, jossa on komission välittämiä tietoja kaikista aluksista, joille on annettu lupa kalastaa EU:n vesien ulkopuolella² Tietokannassa on paljon hyödyllistä tietoa. EU:n ja jäsenvaltioiden on pyrittävä löytämään mekanismeja, jotta kaikkien EU:sta peräisin olevien yritysten ja alusten, jotka kalastavat EU:n vesien ulkopuolella erilaisten järjestelyjen nojalla, toimiin sovelletaan samoja ekologisia ja sosiaalisia kestävyysvaatimuksia. EU:n ja jäsenvaltioiden olisi myös vahvistettava velvollisuuksiaan lippu- ja markkinavaltioina ja tehostettava vastuutaan suhteessa kansalaisiinsa, jotka osallistuvat kalastustoimintaan EU:n vesien ulkopuolella. Jotkut jäsenvaltiot, kuten Espanja, ovat äskettäin laatineet lainsäädäntöä tällä alalla, ja Ruotsi asetti onnistuneesti syytteeseen kaksi ruotsalaista yritystä Marokon kanssa tehdyn sopimuksen yksinoikeuslausekkeen rikkomisesta³.

Lissabonin sopimuksen⁴ uusien määräysten nojalla EU:n yksityisten sijoitusten suojeleminen kolmansissa maissa kuuluu EU:n toimivaltaan, kun se aikaisemmin kuului jäsenvaltioille. Jos EU:n on määrä ottaa tämä vastuulleen, on sen ensin ymmärrettävä selvästi, mitä tällaiset investoinnit kalatalouden alalla käsittävät. Tällä hetkellä näistä yksityisistä investoinneista ei kuitenkaan ole järjestelmällistä luetteloa, johon sisältyisivät EU:n lipun alla purjehtivat

¹ Lövinin mietintö ulkoisesta ulottuvuudesta A7-0290/2012.

² <http://www.whofishesfar.org>.

³

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=9ea7d0f130deb97c0092a51b492ebcbc946ba0d8dad9.e34KaxiLc3eQc40LaxqMbN4Ob3qKe0?text=&docid=158429&pageIndex=0&doclang=FI&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=399553>.

⁴ Katso SEUT, 3 artiklan 1 kohdan e alakohta sekä 206 ja 207 artikla.

alukset tai muiden maiden lippujen alla purjehtivat mutta EU:n eturyhmien omistamat ja kalastustoimintaa harjoittavat alukset.

Tässä yhteydessä on pantava merkille Mauritanian kanssa tehty uusi pöytäkirja, jonka mukaan hallituksen velvoitteena on julkaista tiedot teollista kalastusta harjoittavia laivastoja lukuun ottamatta kaikkien Mauritanian laivastojen pääsyedellytyksistä ja rahoitusjärjestelyistä sekä sopimusteksteistä riippumatta siitä, ovatko sopimukset julkisia vai yksityisiä. Komission on myös välitettävä tiedot kalastuslupan saaneiden alusten määrästä, niiden saaliista ja teknisistä järjestelyistä pääsyn saamiseksi Mauritanian talousvyöhykkeelle.

On selvää, että tarvitaan EU:n laajuinen tietokanta, johon sisältyvät EU:n alusten omistajien ja kolmansien maiden yksityiset sopimukset sekä EU:n ja kolmansien maiden yritysten yhteisyritykset. Tällainen avoimuus on ennakkoodellytys kaikelle keskustelulle sijoitusten suojelemisesta. Jos EU:lle ei tiedoteta yksityisistä sopimuksista, komissio ei pysty auttamaan investoijaa sen tarkistamisessa, onko tämän hankkima kalastuslupa edes voimassa.

Lyhyesti sanottuna EU:n yrityksiä ja jäsenvaltioita on pyydetävä olemaan yhtä avoimia kuin Mauritania uusimmassa pöytäkirjassa.

EU:n suojelussa toimiminen tarjoaa huomattavia etuja EU:n yrityksille, jotka investoivat kolmansien maiden kalatalouteen etenkin kehitysmaissa, joiden oikeus- ja rahoitusjärjestelmät ovat heikkoja. Samanaikaisesti EU:n olisi löydettävä keinoja varmistaa, että nämä investoinnit vastaavat samoja kestävyys- ja hyvän hallinnon vaatimuksia kuin uudistetussa YKP:ssä. EU:n toimijoiden kolmansien maiden kalatalouteen tekemien investointien olisi oltava avoimia, ne eivät saisi myötävaikuttaa liikakalastukseen tai johtaa lisääntyneeseen kilpailuun pienimuotoista kalastusta harjoittavien paikallisyhteisöjen kanssa, ja niiden olisi tarjottava pitkäaikaisia sosiaalisia ja taloudellisia etuja paikalliselle taloudelle. Tämä edellyttää, että kolmas maa tekee yhteistyötä asianmukaisen kehyksen laatimiseksi. Tähän voitaisiin aluksi pyrkiä kalastuskumppanuussopimuksissa vahvistetun poliittisen vuoropuhelun kautta.

Kehitykseen vaikuttavien politiikkojen johdonmukaisuus edellyttää erityishuomion kiinnittämistä siihen, että tunnustetaan naisten ja miesten merkitys pienimuotoisessa kalastuksessa kehitysmaissa, sillä heillä on rooli työpaikkojen luomisessa, elintarviketurvassa ja paikallisen talouden tukemisessa. EU kiinnittää nyt tähän huomiota esimerkiksi ylijäämäkantojen saatavuuden rajoittamista koskevilla uusilla säännöksillä. Tämä ei kuitenkaan riitä, vaan on tehtävä enemmän esimerkiksi kehitysapupolitiikan kautta.

Kehitysapupolitiikan olisi autettava erityisesti kolmansia maita panemaan täytäntöön FAO:n suuntaviivat kestävästä pienimuotoisesta kalastuksesta turvaamiseksi (FAO Guidelines for securing sustainable small scale fisheries eli VGSSF). Näiden suuntaviivojen sisältö keskittyy vahvasti sukupuoleen, ja niissä on myös erityinen osasto, jossa käsitellään naisten roolin tärkeyttä kalataloudessa. Esimerkiksi pienimuotoisessa kalastuksessa Afrikan maissa toimivat naiset ovat läsnä arvoketjun kaikissa vaiheissa aina ennakkorahoituksesta ja kalastuskampanjojen valmistelusta kaupan pitämiseen paikallisilla ja alueellisilla markkinoilla. Naiset ovat järjestäytyneet muun muassa osuuskuntiin ja eturyhmiin, joiden kautta he puolustavat ensisijaisia tavoitteitaan, joita ovat: luottojen saannin helpottaminen, työolojen parantaminen ja toimintapolitiikkojen parantaminen perheiden tukemiseksi rannikkoyhteisöissä. Näihin painopisteisiin on kiinnitettävä enemmän huomiota EU:n ja kehitysmaiden suhteiden kautta.

Aluksen lippuvaltion vaihtaminen

Alukset merkitään EU:n laivastorekisteriin ja poistetaan siitä eri syistä. Monet poistuvat siitä pysyvästi, mutta osa palaa tietyn ajan jälkeen. Vaikka YKP:ssä annetaan jokaiselle kalastusalukselle yksilöllinen alusnumero (eli CFR-numero), se on voimassa vain sen ajan, kun alus on EU:n rekisterissä. Jos alus palaa rekisteriin, se voi saada eri CFR-numeron. Lisäksi koska CFR-numeroa ei sovelleta aluksiin niiden poistuttua EU:n rekisteristä, aluksen koko historiaa on vaikea seurata.

Yksi EU:n alusten omistajille kehittynyt toimintatapa on toimiminen EU:n lipun alla kansainvälisen kalastuskumppanuussopimuksen tai alueellisen kalastuksenhoitojärjestön kautta, kunnes se on käyttänyt loppuun EU:n sille antamat kalastusmahdollisuudet, ja rekisteröityä sitten toisen maan rekisteriin muiden mahdollisuuksien hyödyntämiseksi. Sen jälkeen se saattaa palata EU:n rekisteriin. Tätä lippuvaltiosta toiseen siirtymistä voidaan käyttää uudessa YKP:ssä tarkoitetun ylijäämävaatimuksen huomiotta jättämiseen riippuen kokonaispyyntiponnistuksesta ja kantojen tilasta talousvyöhykkeellä, jolla alus on toiminut. Tämä toimintatapa olisi estettävä, sillä se on vastoin yksinoikeuslausekkeen henkeä ja sitä voitaisiin pitää epäreiluna kilpailuna niihin aluksiin nähden, jotka jatkavat purjehtimista EU:n lipun alla ja rajoittavat siten toimintansa kahdenvälisen sopimusten ja EU:n sisäisten kiintiöiden mukaisesti. Tällainen käyttäytyminen ei ole myöskään miehistön etujen mukaista, sillä työnormit voivat vaihdella purjehtimista muiden lippujen alla. Lisäksi EU:lla ei ole mitään mahdollisuuksia valvoa aluksen toimia, kun se purjehtii toisen maan lipun alla. On kysyttävä, olisiko tällaista EU:n neuvottelemia rajoja välttelevää taktiikkaa käyttävien alusten saatava hyötyä myöhemmin veronmaksajien rahoittamista sopimuksista.

Päätelmät

EU:n uusi YKP sisältää huomattavia edistysaskeleita, ja asianmukaisesti täytäntöönpanutna se parantaa EU:n aavan meren kalastusta koskevia vaatimuksia. Perussopimuksessa vahvistetun kehitykseen vaikuttavien politiikkojen johdonmukaisuusvaatimuksen vuoksi tätä voidaan pitää vain tervetulleena.

EU:n vaikutusvalta kalastusalan lippuvaltiona ja varsinkin markkinavaltiona merkitsee, että se on asemassa, jossa se voi kannustaa muita toimijoita sekä rannikolla että aavalla merellä parantamaan omia kalastuspolitiikkojaan myös niiden täytäntöönpanossa eikä ainoastaan paperilla.

LIS-asetuksen huomattava menestys kalastuslainsäädännön ja -toiminnan parantamisessa useissa maailman valtiossa osoittaa hyvin selvästi, miten tiukat vaatimukset voivat toimia, jos EU osoittaa riittävästi poliittista tahtoa, johtajuutta, puolueettomuutta ja asianmukaista tukea kehitysmaille uusien vaatimusten käyttöönotossa. Siksi äskettäiset merkit EU:n määrätietoisuuden heikkenemisestä LIS-kalastuksen torjunnassa ja varsinkin Korean poistaminen luettelosta ovat huolestuttavia.

11.11.2015

KEHITYSVALIOKUNNAN LAUSUNTO

kalatalousvaliokunnalle

yhteisistä säännöistä YKK:n ulkoisen ulottuvuuden soveltamiseksi, kalastussopimukset mukaan lukien (2015/2091(INI))

Valmistelija: Maria Heubuch

EHDOTUKSET

Kehitysvaliokunta pyytää asiasta vastaavaa kalatalousvaliokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

1. on tyytyväinen siihen, että yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevan asetuksen äskettäisen uudistuksen yhteydessä asetukseen sisällytettiin ulkoista ulottuvuutta koskeva osa, jossa ensimmäistä kertaa säännellään virallisesti kestävää kalastusta koskevia kumppanuussopimuksia ja alueellisia kalastuksenhoitojärjestöjä;
2. korostaa, että EU:n on noudatettava velvoitettaan edistää sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävää kalastusta kehitysmaissa kaikkien niiden politiikkojensa (tuki, kauppa, kalastus) avulla, jotka vaikuttavat kehitysmaiden kalastusalaan;
3. vaatii, että EU:n on kalastusalan suhteissaan kolmansiin maihin asetettava keskeiselle sijalle avoimuus, tilivelvollisuus ja sidosryhmien osallistuminen;
4. korostaa, että on tärkeää edistää ekosysteemien suojelua ja pitää kalakannat kestäväen enimmäistuoton mahdollistavia tasoja suurempina, koska runsaammat kalakannat ovat tärkeä edellytys sille, että kolmansien maiden rannikkokalastusyhteisöt voivat kehittyä Faon kestävää pienimuotoista kalastusta koskevan vapaaehtoisen ohjeiston mukaisesti;
5. korostaa, että on tarpeen tukea niiden paikallisyhteisöjen kehitystä, joissa toimeentulo on lähinnä kalastuksen ja kalatalousalaan liittyvän toiminnan varassa; korostaa, että tarvitaan tukitoimia, joilla edistetään tekniikan ja taitotiedon siirtoa, valmiuksien hallintaa, useiden eri sidosryhmien kumppanuuksia ja muita investointeja kalastusalan hyväksi;
6. panee merkille, että alusten omistajat allekirjoittavat kolmansien maiden viranomaisten kanssa yksityisiä sopimuksia, jotka jäävät yhteisen kalastuspolitiikan ulkopuolelle; on

huolissaan siitä, että komissiolle ei järjestelmällisesti ilmoiteta tällaisista sopimuksista; on huolissaan myös siitä, että tämä voi tietyissä olosuhteissa johtaa epäoikeudenmukaiseen kilpailuun kehitysmaiden paikallisten kalastusyhteisöjen kanssa sekä kahdenvälisen sopimusten nojalla toimivien EU:n alusten omistajien kanssa;

7. katsoo, että yhteisen kalastuspolitiikan on katettava yhteisyritysten varjolla toteutetut eurooppalaiset investoinnit kolmansien maiden kalastusalalla; painottaa, että EU:n olisi kestävä kalastusta koskevien kumppanuussopimustensa avulla edistettävä kumppanimaiden kanssa käytävää vuoropuhelua, jonka tarkoituksena on luoda sääntelykehys, jolla varmistetaan, että EU-maiden ja kolmansien maiden kumppanien perustamissa pyynti-, jalostus- ja markkinointialojen yhteisyrityksissä noudatetaan avoimuutta, että nämä yhteisyritykset eivät kilpaile paikallisen pienimuotoisen kalatalousalan kanssa ja että ne edistävät kyseisen maan kehitystavoitteita.

**LOPULLISEN ÄÄNESTYKSEN TULOS
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

Hyväksytty (pvä)	10.11.2015
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 21 -: 1 0: 1
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Beatriz Becerra Basterrechea, Ignazio Corrao, Doru-Claudian Frunzuliță, Nathan Gill, Charles Goerens, Enrique Guerrero Salom, Heidi Hautala, Maria Heubuch, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Linda McAvan, Norbert Neuser, Cristian Dan Preda, Lola Sánchez Caldentey, Elly Schlein, Pedro Silva Pereira, Davor Ivo Stier, Paavo Väyrynen, Bogdan Brunon Wenta, Rainer Wieland, Anna Záborská
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Marina Albiol Guzmán, Louis-Joseph Manscour, Joachim Zeller

**LOPULLISEN ÄÄNESTYKSEN TULOS
ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA**

Hyväksytty (päivä)	17.2.2016
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 22 -: 2 0: 0
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Marco Affronte, Clara Eugenia Aguilera García, Alain Cadec, David Coburn, Richard Corbett, Diane Dodds, Raymond Finch, Ian Hudghton, Carlos Iturgaiz, Werner Kuhn, António Marinho e Pinto, Gabriel Mato, Norica Nicolai, Liadh Ní Riada, Ulrike Rodust, Remo Sernagiotto, Isabelle Thomas, Ruža Tomašić, Peter van Dalen, Jarosław Wałęsa
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	José Blanco López, Anja Hazekamp
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (200 art. 2 kohta)	Peter Eriksson, Liliana Rodrigues